

ქართული
ლიბრარიონი

ნაპაღმული

თავისუფალი საქართველო

თქვენი
№ 20

1910

გვირგვინი წამყვანთათვის
წელიწადი შექმნეს

შინაარსი.

I—მეცხვარე,—ლექსი, ი. მჭედლიშვილისა.....	3
II—ნაზია,—გორდელისა.....	4
III—სამბო,—ქკელი აშაფი, (თარგმანი) თ. ლ—სა.....	8
IV—ციკუნის მოგონებანი,—დ. ბოცვაძისა.....	10
V—მაჩვის საჩივარი,— ივ. ელაშვილისა.....	17
VI—ინდოური,—აღ. შირიანაშვილისა.....	21
VII—შეტუმრებული კაქკაქი და ძაღლი,—.....	23
IX—რებუსები და აღსნა.....	24

საქართველოს
საბჭოთაო
საზოგადოებრივი
საბჭოთაო
საბჭოთაო

წილიწალი 80-VI.

№ 20

ოქტომბერი 1910წ.

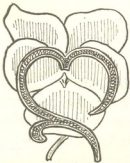

საქართველოს
საბჭოთაო
საზოგადოებრივი
საბჭოთაო
საბჭოთაო
თბილისი
საბჭოთაო
საზოგადოებრივი
საბჭოთაო

შინაარსი.

I—მეცხვარე,—ლექსი, ი. შკედლიშვილისა.....	3
II—ნაზია,—გორდელისა.....	4
III—საშბო,—ძველი აშაგვი, (თარგმანი) ი. ჯ—სი.....	8
IV—ციცუნის მოგონებანი,—დ. ბოცვაძისა.....	10
V—მიჩვის საჩივარი,—ივ. ელიაშვილისა	17
VI—ინდოური,—ად. შირიანიშვილისა..	21
VII—შეხუმრებული კაქკაქი და ძაღლი,—.....	23
IX—რებუსები და აღსნა.....	24

მეცხვარი.

რუბელი ჩამოჩვეულა,
დაუთოვია მთაზედა,
სიცივე ჩამოშვებულა
მეცხვარეების კარზედა.
მეცხვარეს ტყავი ჩაუცვამს,

ჯოსიც გაუღვეს მსარზედა,
ცხვარს ერეკება ბარისკენ,
აურილი ზამთრის სმაზედა.
ფანდურსაც - ხელი ჩამოჭკრა,
დანძახა სულ სსება სმაზედა:
„მშვიდობით, მთაო მალალო...
კვლავ მიგეპცევი თაუზედა.
კვლავ გაიღიმებს საფხული,
ცრემლებს მოიწმენდ თვალზედა
და ჩემი ცხვარიც კუნტრუშით
მეიფინება მთაზედა!“

ი. მჭედლიშვილი

ნაზია.

ულ ორი კვირა არ გასულიყო მას აქეთ, რაც ნაზიამ ლეკვები დაჭეარა. უნდა გენახათ, როგორ ევლებოდა თავს თავის შვილებს, როგორ ლოკავდა და ასუფთავებდა, როგორ შეუტევდა, თუ ახლოს ვინმე მიეკარებოდა...

— აჰ, აჰ, აჰ, აჰ! საჭმელი მოძართვით! სომ ჰხედავთ, ოთხ ლეკვს უნდა ვაწოვო!— დაიუფუებდა სიამაყით ღ საბაბუცა ჰქონდა: ისეთი ძაღლები დანიზარდა იმის ლეკვებიდან, რომ ჩვენს ეზოს ახლოს სოფლის სხვა ძაღლებს შიშით ვერ გაევლოთ. ვაი იმის ბრალი, ვინც უცოდინარობის გამო, ჩამოირბენდა ახლო, საიდანაც არ იყო, განხდებოდა ან ერთი ან მეორე ნაზიას შვილი და მოუჭრიდა გასაქცევ კზას, შემდეგ ერთს დაიუფუებდა მძის გასაკებრად და ეტკერებოდა უცნობს. ასტვლებოდა ერთი ალიაქოთი. ჯერ მოწინააღმდეგე გულადად ებრძოდა ერთს ძაღლს, მაგრამ, განხდებოდა თუ არა მეორე, მხოლოდ იმასხდა ფიქრობდა, როგორ დაეღწია თავი განსაცდელისათვის; მაგრამ ბევრი ვერ გადაჩნებოდა სოლმე ჩვენის ძაღლების კბილებს. თუ-კი ერთსელ მოიგდებდნენ ხელში, ან უნდა დაეღწოთ და ან ჩვენ გაგვეშეულებინა და გადაგვეჩინა სიკვდილს სანებრადლო...

ეს ორი დღეა, ნაზია დაღვრემილი დარბის აქეთ იქით: დაემებს თავის დაკარგულ ორ ლეკვს. ლეკვები-კი დღეს დილით, როდესაც ნაზია სანადიროდ გაემკზავრა, ძაღვით გადაუვანეთ სოფლის განაპირას მცხოვრებს მესობელს. აბა, რას გაგვატანდა, რომ ახლოს ყოფილიყო!..

როდესაც დაბრუნდა, ნაზიამ უცხად შეაშინა ორის კვირის დაკარგვა და გულგანთქილმა მაშინვე დაჰქუფა:—მიშველეთ, შვილები დაგვარგეთ! მაშინვე გახნდენ ნაზიას შვილები. დატრიალდნენ ეველანი, წამს შემოირბინეს მთელი კარ-შიდამო, სახლები, მარანი; გაუჩნრეკელი არ დარჩენიათ არაფერი, მაგრამ ლეკვების ჭაჭანებაც არსად იყო...

მთელი კვირა დაღვრეპილი დადიოდა ნაზია. საჭმელს აღარა სჭამდა, ხანდახან ცრემლებიც-კი სცვიოდა თვალებიდან... ერთ დღეს მე და ჩემი ძმა გადავედით მეზობელთან; ვერც-კი შევაშინეთ, როგორ აგვდევნებოდა უკან ნაზია. გავაღეთ თუ არა საჯალბო სახლის კარები, ნაზია ზირველი გადხტა სახლში.

— დაკარგე აქედან! ნძა! ნძა! — მაამხა ჩვენმა მასწინძელმა, მაგრამ ჩვენს დანახვასე ძაღლს თავი დანება და ჩვენ მოგვეკება. მისალმებისა და მოკითხვის შემდეგ, ეველანი და ვსხედით. ერთს წუთს სიჩუმე ჩამოუარდა და ამ დროს მოგვესმა ლეკვების მხიარული წამუტუნი. ეველანი მივხვდით, რომ ნაზიამ თავის შვილებს მიაგნო და მივედით იმ კუთხეში, საიდანაც წამუტუნი ისმოდა. მხიარული ნაზია შიშის თვალთ გვიურებდა, თითქოს იჭვნიულობს, ისევ არ წამართვან ჩემი ძვირფასი შვილებიო. მაგრამ ბოლოს, როდესაც დარწმუნდა, ამ მხრივ საშიში არა იყო რა, დაშვიდდა, წამოუწვა ლეკვებს და დაუწყო ალერსი, ლეკვები მისცვივდნენ და დაუწვეს წოვა, ნაზია-კი ასუფთავებდა და ეალერსებოდა თავის შვილებს... შებინდდა, როდესაც დავაპირეთ შინ წასვლა. ნაზიას ეძნელებოდა ლეკვების დატოვება და არ იცოდა, რა ექნა. ხან ჩვენ შემოგვხედავდა და ხან ლეკვებს; შემდეგ, როდესაც უკვე კარებს უახლოვდებოდით, ერთი კიდევ გალოკა ლეკვები, თითქოს გამოსათხოვრად ჰკოცნისო და დაგვედვენა უკან... ამ დღის შემდეგ ნაზია მუდამ დილა-საღამოს ნახავდა ხოლმე თავის

ორ ლექსს. მოაწოდებდა ჩვენსას დარჩენილებს მუშუს, შექმნე
 ვაიქცოდა მესობლისავენ და ამრიგად სრდიდა ოთხსავე ლექსს.

ერთხელ ნაზიას მესობლის სახლში დაუკვირებდა. დაღამდა
 კიდევც, როდესაც დაღლილი ნაზია ნელას მუნშულით ბრუნდებოდა
 მოძავალი მინ. კუნად მიძავალი ზატარა მდინარეში უნდა გასულიყო,
 მაგრამ სიცივის გამო შორს მოვლა და მშრალად ხიდზე გავლა
 აძვობინა. საუბედუროდ, სწორედ ხიდთან შეესქნა „ავგულა“ მე-
 სობლის ძალი. ავგულა და მისი ძმა ერთხელ ძლიერ გაძვენ-
 ტეს ნაზიას შვილებმა. ეს კარგად ახსოვდა ავგულას და მხოლოდ
 იმას ნატრობდა, როგორმე გადაეხადა მათთვის საშავიერო.

ჯავრის ამოსაურელად ავგულა ამაზე უკეთეს დროს ვერ
 იპოვინდა; ამიტომ ერთი-კი დაუუფა მძას და გამოუდგა ნა-
 ზიას. ნაზია მიხვდა, — საქმე ცუდათ არისო; რომ დასწყოდა
 ნენ, სიკეთეს არ დააურიდნენ და ამიტომ, რაც ძალი და ღონე
 ჰქონდა, მოჰკურცხლა; თანაც ჰფიქრობდა: „ვაი, ნეტავი ჩემი
 შვილები იუვნენ აქ, მკტი არა მინდა რაო“! მირობდა ნაზია
 და ბტეობდა, როგორ იღლებოდა თანდათან. მღევარნი-კი უფრო
 და უფრო უხსლოვდებოდნენ და, საშავიეროს გადახდის სურ-
 ვილით გატაცებულნი, სრულიად არ იმჩნევდნენ დაღლას. მაგ-
 რამ, ბედზე, ნაზიამ ძალე შეამჩნია თავისი ესო; აი, ბჭინკა-
 რიც გამოინდა. მხოლოდ ორი ნახტომი-ღა იყო საჭირო,
 რომ ესოს შეჭტარებოდა და საფრთხეს გადაჩენილიყო. ძაღ-
 ლები ვერ გაბედავდნენ ესომი შეეოლას. ის იყო ნაზია უნდა
 გადამხტარიყო ესომი, მაგრამ ამდროს ერთმა აზრმა გაუელ-
 ვა თავში. უეცრად მოისახრა, რომ სხვანაირად შეეძლო დაე-
 საჯა თავსედი ავგულა და ამიტომ მოიკრიშა, რაც ძალი და
 ღონე ჰქონდა; იმის მაგივრად, რომ შიგ ესომი შევარდნი-
 ლიყო, ელვასავით გაუქროლა ესოს. ძაღლებიც უკან დაედევნენ.
 კარგა შორს რომ გასცდა ესოს, უეცრად უსხლიკუდა მღევრებს
 და შევარდა სიმინდებში.

როდესაც მიაღწიეს ამ ალაკს და ვერ დაინახეს მდევრები ჯერ შეჩერდნენ, შემდეგ გაიარ-გამოიარეს და, რა დაინახეს, მსხვერპლი გაგვისხლტაო, რბენით ენა-გადმოკდებულები წელა დაბრუნდნენ უკან. ნახია-კი ამდროს უკვე მოკლე კსით ესოში გახნდა და, შესვლისათნავე, შვალებისაკენ გაეშურა; თუმცა დაღლილი იყო, ენა გამოეგდო და ქშინავდა, მაგრამ მაინც მხიარულად აქნევდა კუდს გამარჯვებულევით. შვილებიც გამოეგებნენ, ალბად გაიკეს, როგორც იყო საქმე, ეუფით გაეშურნენ ბჭის კარებისაკენ, მაგრამ ნახიამ შეახერხა ღობესთან. უთუოდ იცოდა თავის შვილების ფაცხვი ხასიათი და ამიტომ ააცდინა ესოს მტრები და შორს წაიუვანა. ხასა-მშრალი, შერცხვენილი მდევრები დაბრუნდნენ შინ.

კორდელი.

სამბო.

ძველი ამბავი

(თარგმანი)

ნდოეთში ერთ კაცს ჰქუდა აფრიკაში ნაუიდი მონა — სასე ლად სამბო.

მონა ერთობ სინიდისიური და შრომის მოვუარე იყო და იმისმა ჰატრონმა სსვა მონათა უმფროსად გაჭსადა.

ბატონმა მონდომა შეეძინა რამდენიმე მონა და ამ განძრახვით წავიდა იქ, სადაც მონებს ჰქუიდდენ. სამბოც თან წაიუვანა.

სამბომ არჩევის დროს შეაძინა ერთი თითქმის ბრმა და დაავადმყოფებული მოხუცი და ეს მოხუცი იქით დააუენა, საითაც სავიღლად არჩეულებს აუენებდა.

— რა საჭიროა ეს მოხუცი? — გაუკვირდა ჰატრონს: — ეს მუშად არ ივარკებს.

— მაგას იაუად მოგუცემენ, — უწახუსა სამბომ.

— არა, საჭირო არ არის, — გაიმეორა ჰატრონმა.

მაშინ სამბომ დაუწყო ხვეწნა ჰატრონს, აიუვანე მოხუციო და იმდენი ესვეწა, რომ ჰატრონი დასთანხმდა და იუიდა ავადმყოფი მონა.

დაბრუნებისას ჰატრონმა შეაძინა, რომ სამბო უვლის და შევლის ეველაფერში მოხუც მონას: დააუენა თავის სადგომში, ასმევდა და აწმევდა თავისთან ერთად. როცა ციოდა, გარედ მსუმი გამოჰქუდა, როცა ცხელოდა — ჩრდილში ასყოფებდა.

ციცუნის მოგონებანი

(თარგმანი)

რელ დედა-კატას სუთი კნუტი ჰქავდა; თვითონ ისე ძრიელ მოსუცებული და დასუსტებული იყო, რომ, დღეს თუ სვალ, წუთი სოფელს უნდა გამოსალმებოდა. დაუძახა თავისს ჰატარა კნუტებს, მოიკრიფა უკანასკნელი ძალღონე და უთხრა:

— მე მალე სამუდამოდ გაგმორდებით, საუვარელო შვილებო, მაგრამ სიკვდილის წინ მინდა გიაძმობთ ჩემი შესანიშნავი თავუგადსავალი, რაც თავს გადაძედა ჩემს სიცოცხლეში, რომ თქვენც იცოდეთ ის შიში, რაც მე გამომიცდია და ყვადოთ ამისთანა სიფათის თავიდან აცილებას.

— მე გაფინდი სოფელში, ერთ შეძლებულ გლეხის ქონში. გაჩენისთანავე კინალამ სამუდამოდ გამოვესალმე სიცოცხლეს. აი ეს როგორ იყო: დედაჩემს სუთი კნუტი ჰქავდა; რადგანაც ჩვენის ჰატრონისათვის ერთი კატაც საკმარისი იყო, კადანსწუვიტეს ეველა კნუტების დაწნობა. ის ბავუვი, რომელსაც მიანდვეს ჩვენი სიკვდილი, დიდის სიამოვნებით და სისხ-

რულით დასთანხმდა, წაგვიყუანა ახლო გუბეში და ეველანში მივ ჩაგვეყარა; ძალიან ვცდილობდით გადაჩინვას, გამო გველია ძალ-ღონე, როცა მოირბინა ჩვენის პატრონის პატარა ქალმა და გულმოდგინედ დაუწყო თხოვნა ბიჭს, ერთი კნუტი მინც მომეცი კასაზრდელადაო. ბავშვმა გაუგონა ქალს და, რადგანაც მე ეველანზე უფრო ახლოს ვიყავი ნაპირთან, მტაცა სელი და ცოცხალ-მკვდარი ამომიყუანა გუბიდან. დამდევს ბალახზე და ცოტათი გონს მოვედი. კეთილმა ქალმა ამიყუანა სელში და მიმიყუანა დედაჩემთან, რომელსაც თავისი ერთად ერთის შვილის დახმავა ძრიელ გაეხარდა. დედამ მომათავსა ერთს ბნელს კუთხეში, სადაც დაჯდები იმ დრომდის, ვიდრე თვალები ამესილებოდა და სირბილსაც შევიძლებდი. გავახილეთ თუ არა თვალები, პატარა ქალმა თავისთან წამიყუანა. მისი სძირი ალერსი ჩემთვის მომბახვრებელი იყო, რადგანაც ხანდისხან ძრიელ მომიჭერდა ხოლმე სელს და სძირად სელიდანაც უვარდებოდი.

ბოლოს ძთლად მოვღონიერდი და მთელი დღე ვცელებოდი და დავრბოდი, რაც პატარა ქალს დიდს სიამოვნებას ჰქვრიდა. მალე ისეთი ამბავი შემემთხვა, რომ სიკვდილი ცსვირწინ მედგა. ერთხელ ჩვენს სახლში შემოვიდა ვიღაც კაცი, რომელსაც თან შემოჰყვა ერთი ავი ძაღლი; ამ ძაღლს კატების წვალება ძალიან თურმე ჰეჭვარებოდა. დედაჩემმა, რაკი დაინახა ის ძაღლი, მაშინვე მოჰკურცხლა და გაიქცა. მე მაშინ ძაღლიან გამოუცდელი და სულელი ვიყავი, მეგონა, თუ ძაღლი ჩემსკენ წამოიწევდა, მეც შემემლებოდა თავის დაფარვა. მე მოვიღუნე წელში, დავიწეე საკრავად კნავილი, ბაღანი ზურგზე ძთლად ამებურძენა. ძაღლი უცებ მომვარდა და, სანამ კლანჭებს გაუძლიდო, ჰირში მიგდო და დამიწყო კბილებით გლეჯა. მე, რაც ძალი და ღონე მქონდა, მოვეუვი საცოდავად კნავილს. საბედნიეროდ, ჩემი კნავილი მოესმა ჩემს

ზატრონს და უცებ მოძვარდა მოსამშველებლად, მაგრამ ძალდაღწევისათვის დიდი და ღონიერი იყო და ვერა გააწეო რა; დაუძახა მოსამსახურეს მოსამშველებლად. მოსამსახურემ აიღო დიდი კეტი და ისეთი უთავაზა ზურგში ჩემს მწვალებელს, რომ იმუღებული გახდა ზირიდან გავეშვი. ამას შემდეგ, ავად გავხდი, მაგრამ ისეთი საღი აკებულება მქონდა, რომ იმ ხანად გადავრჩი სიკვდილს.

ჩვეულებად მქონდა სახლში ეველას უკან ავღვენებოდი, ასე რომ ერთხელ მოულოდნელად ჩამკეტეს სარდაფში. ვერ ძრიულ გამეხარდა, რადგანაც სარდაფში დავინახე ბევრი რმით სავსე ქილები. უცებ შევასტი ერთს ქილას, რომელსაც თხელი, სიფრიფანა ფიცარი ეფარა თავზე, ფიცარი გადავარდა და მე მოვეყვი ნაღბით სავსე ქოთანში, სადაც უსათუოდ დავინჩნობოდი, რომ მოსამსახურეს სმაურობა არ გაეკონა და სარდაფი არ გაეღო. მოსამსახურემ ამომიყვანა ქილიდან ნაღებში ამოწუმწული, გამბანა და სასტიკად გამწკეპლა, ასე რომ მას შემდეგ სარდაფში აღარავის გავუოლივარ.

გავიდა რამდენიმე დღე მას შემდეგ და ერთხელ დედაჩემმა წამიყვანა თავებზე სანადიროდ, რადგანაც საკმაოდ ღონიერი ვიყავი და მარდი სირბილიც ვიცოდი. არასოდეს არ დამავიწყდება ის სიამოვნება, რაც ვიგრძენ ზირველ ნადირობის დროს. ის-ის იყო გავინახეთ ერთ სოროს ასლო, რომ სოროდან ამოძვრა ერთი მოდილო თავგი ზატარა წრუწუნებით. დედამ მაშინვე ისკუზა და დახსტა თავს დიდ თავკეს, შემდეგ გამოუდგა ზატარებსაც, რომლებიც შიშისაგან აქეთ-იქით დაიფანტნენ. მეც ვიფიქრე - ახლა დადგა წუთი გამოვიჩინო ჩემი სიძარდე მეთქი, დაეცი ერთს ზატარა წრუწუნას, რომელიც დანარჩენებს უკან ჩამორჩა და მოვიგდე კლანჭებში. აღტაცებული ვიყავი ჩემის ზირველის გამარჯვებით. მაგრამ მსიარულება სანგრძლივი არ იყო, ჩემი საუვარელო შვილებო! მაშინ, როცა

გასარებული ვიუხვი ჰირველ გამარჯვებით, დავინახე თელა ვირთაგვა, მეკონა იმასაც დავამარცხებდი და მაშინვე ვეპტერე. სანამ გაიქცეოდა, ვირთაგვა უცვებ შემოტრიალდა და ისე მწარედ მიკბინა ცხვირზე, რომ გონება დაბნეულმა, რაც ძალი და ღობე მქონდა, მოვკურცხლე დედისაკენ შესაჩივლე- ლად. მას შემდეგ ვირთაგვებზე ნადირობას დიდხანს ვერ ვებ- დავდი. მაგრამ ბოლოს, როცა ღონიერი და გამბედავი კატა შევიქენი, სრულიად არ მეშინოდა იმ უმზკავს ცხოველებისა და ტუეილადაც არ გავითქვი ჩინებულის მონადირის სასული. ერთს მშვენიერს დილას არსეინად დავსეირნობდი სამხარეუ- ლოში; უცვებ იატაკზე ფინჯანში რაღაც სასუსნავი შევინძნე და, რადგანაც მშიერიც ვიუხვი, სულ მთლად ამოვჭამე. ფრთხი- ლად იუხვით უოველთვის, საუვარელო შეიღებო! ჩემმა მსუ- ნაგობამ კინაღამ დამღუპა: მე შევჭამე საწამლავი, რომელიც ვირთაგვებისათვის დაეღებო და მძიმედ გავხდი ავად. საბედ- ნიეროდ, შხამი ბევრი არ აღმოჩნდა, რომ მოვეკალი. მაგრამ უური მიკდეთ კიდევ. ჩემს სიცოცხლესა ძირელ ბევრი უბედუ- რება გადამხედია თავს.

ზატარობისას ძალიან მიუვარდა აქეთ იქით სირბილი: განუწევებელივ დავროდი ესოში, ბოსტანში, საბძელში და სხვა-და-სხვა კუთხეებში და ამიტომ ხშირადაც ვისჯებოდი ჩემის ცნობის მოუვარულობისათვის. ერთხელ მოვეყვი ვირ- თაგვას საფანგში და დიდხანსაც ვიჯექი შივა. მაგრამ ვეკლა ჩემი უბედურება მშვიდობიანად თავდებოდა: ვილაცას გაეგონა ჩემი საცოდავი კნაგილი და გამათავისუფლა.

ერთხელ ღობის ძირას ჩიტებს უღარავებდი, უცვებ თვალი მოვკარ რამდენსამე მეშებარს, რომლებიც ჩემსკენ მორბოდნენ; შემნიძნეს თუ არა, დამედევნენ დასაჭერად; მაგრამ, საბედნიე- როდ, ახლო დიდი ხე იდგა და ხედ ავიჭერი. კინაღამ გული გამისკდა. გონზე მოვედი თუ არა, დავინახე მთელი გროვა

სკოლის ბიჭებისა, რომელნიც იმ სის ახლო მოდიოდნენ, რომელზედაც მე ვიუაუი წამოსკუპული. დამინახეს თუ არა სკოლის ბიჭებმა, დამიძინეს ქვები, დამალვა 'ან გაქცევა არსად შეიძლებოდა და ძალე მთლად დამტკვრეული სიდან ძირს ჩამოვვარდი. მომვარდა ერთი ღონიერი ბიჭი, დამიჭირა, დაუძახა აძხანაგებს და ჩემი ბედი უნდა გადაეწევიტათ. მე თავს ვიფარავდი, რაც ძალი და ღონე მქონდა: ერთ ბიჭს თავში დავაკაწრე, მეორეს ცხვირზე უკბინე, მაცრამ ვერა გავაწევა-რა: ბოროტმა ბავშვებმა მჯჯობეს, შემიკრეს მაცრად ფეხები. ბედად იმავე დროს მოდიოდა სკოლის მასწავლებელი; მივიდა ის ბავშვებთან და, დაინახა თუ არა, რასაც მიპირებდნენ, ძრიელ გაჯავრდა, გალანძლა ბავშვები და უბრძანა გავეთავისუფლებინეთ.

მას შემდეგ ერთი უარესი ამბავი კიდევ შემემთხვა, რომლის წყალობით საშუალოდ მოეშორდი ჩემ სოფელს. ჩემი ჰატარა ჰატრონის მძას ერთი ჩიტი ჰეავდა, რომელიც ძალიან უევა-რდა, იმისთვის რომ სძირად დააჯდებოდა მსარზე, სელზე, კენკავდა მარცვლებს და ჩინებულადაც გალობდა. ჩვეულებრივ იჯდა გალიაში ან ქანდარასზე. ერთს მშვენიერს დღეს მე და ეს იადონი ერთად დავრჩით ოთახში მარტოდ; იადონი გამოფრინდა გალიიდან, დაჯდა მაგიდაზე და დაუწეო კენკა ჰურის ნამცეცებს. მე დიდხანს უდარაჯებდი; დიდს ცთუნებაში ჩავვარდი: უცებ დავეცი თავს მშვენიერს იადონს, მოვიკდე კლანჭებში და დიდის სიამოვნებით დაუწეე შექცევა. უცებ კარები გაიღო და... ვაიძე! ოთახში შემოვიდა იადონის ჰატრონი. როცა დაინახა ჩემს კბილებში თავის საწეალის ჩიტის დანარჩენი ნაწილები, ისე გაბრანდა, რომ უთუოდ დამანარობდა, თუ მისი და, ჩემი ჰატრონი, არ შემოგვეწრებოდა. დიდხანს და მსურვალედ ემუდარებოდა თავის მძას და სთხოვდა ჩემს ჰატრებს; ბოლოს დასთანხმდა, მხოლოდ იმ ჰირობით-კი, რომ მეორე დღესვე ჩემი სსენება აღარ უოფილიყო იმ ოჯახში და გა-

დავეკბრკე სადმე. მართლაც, მეორე დღეს, დილით ადრე, მამორეს იმ არე-მარეს, წამიყვანეს სსვა სოფელში ერთ გლეხისას, რომელიც მეგობარი უოფილიეო ჩვენის სახლის პატრონისა და რომლის სახლშიც აუარებელი თავგები დამსვდა.

თუცა ასეთი საშიში უსიამოვნება შემემთხვა, საბრალეოდანის შეჭმის შემდეგაც, უნდა გამოვტედე, ბევრჯელ ჩამიტკბარუნებია ზირი ჩიტებითა. ერთხელ საღამო ქამს ბანსე დავსეირნობდი, იქვე ახლო სამტრედე იყო, ჩუმაღ შევცოცდი შივ. მტრედებს ვეელას ემინათ, ექსნიოდე მტრედს გამოვლადრე ველი. ამდენის წარალის შემდეგ, უნდა გავქცეულიყავი, მაგრამ კინაღამ დიდი უბედურება დამატედა თავს. ისე ძლიერ გავიბერე საჭმლით და დავძმძმდი, რომ ველარ შევიძელ ბანიდან ჩამოსტომა, უნდა შიშითა და კანკალით მელოდნა დედაკაცისათვის, რომელიც ეოველთვის დილ-დილობით საკენკს უურიდა მტრედებს. მოვიდა დედაკაცი თუ არა, უცებ შეუძნევალად გაუსხლტი ფესქვემ და გამოვძვერი პატარა სარკმლიდანა. არაოდეს არ დამავიწყდება, ჩემო საუეარელო შვილებო, ის საშიშარი ღამე და ახლაც ეოველს მოკონებანსე მთელი სსეული კანკალს დამიწეებს სოლმე.

რამდენიმე თვე ვცსოვრობდი ჩემს ახალ პატრონისას. იმ სოფელში, სადაც მე ვცსოვრობდი, იყო ერთი მდიდარი ქალბატონი, რომელსაც მოკვდომოდა ჭრელი კატა; ის კატა თურმე ძრიელ უევარდა. ამ ქალბატონმა გამოუსხადა ვეელას და აღუთქვა დიდი საჩუქარი იმას, ვინც მიუეეანდა იმის მსგავსს კატას. ჩემი პატრონა დასარბდა დაზირებულს საჩუქარს და მიმიეეანა ქალბატონთან, რომელმაც სსვა აუარებელ ჩემს მეტოქეებში მე ამომარჩია და დღეს, ჩემის სილამაზის წებლობით, ვეელანი ახლა ვსცსოვრობთ ამ მდიდარს სასასლემში, სადაც არ გვაკლია არც ალერსი და არც წებლობა ჩვენის ქალბატონისა. მას შემდეგ, რაც მე ამ ოჯახში ფესი შემოვდგი, გავსდი ბედნიერი: მაგრამ აი ამ

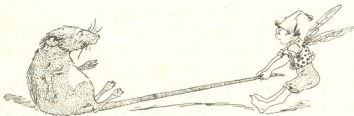
ადგილას, სადაც ახლად ჩვენ ვართ, მოჰხდა ფრიად სამწუხარო შემთხვევა, რომელსაც ახლად ვიხსენებთ.

სამი ჩემი პატარა კნუტი იწვა აი ამ სკამზე, ზევიდან ეუარათ თხელი მიტკალი. ჩემს ქალბატონს ეწვია სტუმრად თავისი ერთი კარგი ნაცნობი — არა ჩვეულებრივ ჩასქელებული დედაბერი, რომელიც, შემოვიდა სასტუმრო ოთახში თუ არა, მაშინვე დაჯდა ამ სკამზე და მხოლოდ მაშინ შენიშნა თავისი უხერხულობა, როცა ადგა წასასვლელად და ქალბატონთან გამოსამშვიდებლად.

თითქმის მეოთხედი საათი ვეწოდო იმის ტანისამოსს და უოველს ღონისძიებას ვხმარობდი შემეტყობინებია მისთვის ჩემი მწუხარება, მაგრამ ვერა გაიგო რა. ჩემი ქალბატონი ისეთი შეწუხებული შექმნა ჩემ საუვარულ კნუტების სიკვდილით, რომ იმ დღიდან სახლში არ შემოუშვია ჩემი შვილების მკვლელი.

ჭრელმა, მოხუცებულმა დედა-კატამ დაასრულა თავისი თავგარდასავალის ამბები, ძრიელ დაღლილმა ბევრის ლაპარაკით დასდო თავი ხაღინაზე, რომელზედაც იწვა თავის კნუტებით, ერთი ძრიელ გაიხმორა, აუკანკალდა მთელი სსეული, გასწიმა ფეხები და სული განუტევა.

ლ. ბოცვაძე.

მარვის სარეზარი.

ვერი უსამართლობა სწევვია ადამიანს, მაგრამ თუ სადმე სამართალია, ჩვენის გვარის ამრიგად განუკითხავება დევნამ და განუსაზღვრელმა მტრობამ დროა ჩააფიქროს ადამიანი და ჩვენის ეოზა-ცხოვრების დაკვირვებით შესწავლამ დაარწმუნოს, რომ იმის მტრული მოქცევა სრულიად უნიადაგო და უსამართლოა.

მხოლოდ გულდადებული დაკვირვება დაგარწმუნებთ, ბატონებო, რომ მარვი არასოდეს და არც ერთის თვისის საქციულთ არ აძლევს ზიანს ადამიანის ცხოვრებას. ჰირიქით, ეოველივე ჩვენი მოქმედება უტყუარნი საბუთია იმ.ანა, რომ ჩვენ ადამიანისთვის ზიანზე ბევრად უფრო მეტი სარგებლობა მოგვაქვს.

განუსაზღვრელ დროიდან ადამიანის მტრობამ აიძულა ჩვენ
 გვარი დასასლესულიყო მის მოსახლეობიდან მოპორებით და
 ამიტომაც ჩვენ ვიკეთებთ სოლმე ბუნაკს ტუის განაპირასა და
 სადმე მიუზარდნილს სევში. მოპორებული და მეუდრო ადგილია
 ჩვენი სავანე, სადაც ვერც ადამიანი და ვერც რამ სხვა ცხოველი
 ადვილად ვერ მოკვავებს. ბუნაკს ორის ადლის სიღრმეზე
 ვთსრით და რვამდე შესასვლელს უკეთებთ, საიდანაც შემოდის
 სუფთა ჰაერიც. ბუნაკს იმოდენად ვრცელს ვიკეთებთ, რომ თა-
 ვისუფლად დაეტიოს ექვსი — შვიდი სული და, მოვაწუბობთ რა
 ხავსითა და ფოთლებით რბილ საწოლს, უოველ ღონისძიებას
 ვხმარობთ, სუფთად შევინახოთ. სისუფთავის დაცვაში ჩვენ ვერც
 ერთი ბუნაკში მცხოვრები ცხოველი ვერ შეკვედრება. რაც რამ
 სიბინძურე განხდება ბუნაკში, იმ წამსვე ამისათვის საგანგე-
 ბოდ ამოთხრილს ორმოში ჩავურით სოლმე და ზვეიდან მი-
 წას წავაურით. ჩვენც კარგად გვესმის, რომ სუფთა ჰაერი და
 საწოლ-სახურავი ჯანმრთელობისა და მასთან ერთად დღეგრ-
 ძელობის აუცილებელი ზირობაა. თუძცა ადამიანთან და სხვა
 ცხოველებთან შედარებით ჩვენ დღემოკლენი ვართ, სულ ათი
 თორმეტის წლის მეტს ვერა ვცოცხლობთ, მაგრამ ბუნებას ასე
 მოუწევია და ჩვენ რა გვეთქმის? ამბობენ, ჯანმრთელობისა
 და დღეგრძელობისათვის დიდი მოძრაობააო საჭირო და, თუ ეს
 მართალია, შეიძლება, ჩვენი დღემოკლეობა ბევრის წოდლისა
 და ძილისაგან იუოს დამოკიდებული. მართლაც, მთელი დღე
 გვძინავს და ღამეც მუდამძემდე. მხოლოდ მუდამიდან გათენე-
 ბამდე სანადიროდ გამოვდივართ და შემდეგ კიდევ დანაძინებ-
 ლად მივდივართ. ჭამაში მარცხები განსლავართ, მაგრამ არც ის
 ვიცდი, თუ ვის აკლია ჭამაში სიძარდე! ცხაფხულსა და საფ-
 ხულში უოველ გვარ მწერებს, ღოკოკინებსა და ჭიკველებს მე-
 ვექვევით სოლმე და, თუ სადმე ჩიტის კვერცხს ან ბარტყებსა და
 კურდღლის ბაჭიებს წავაწულებით, ეს სომ შედმეტი ბედნიერება

იქნება. გომელისა და მოკაუჭებულის ბრჭყალებით ისე შეხვედრულად ამოგვეყავს სოლმე მიწიდან ჭიაუელები და მატლები, რომ უკეთესი აღარ იქნება. არც კრახანების თაულს აუვლით სოლმე გვერდს, თუ იღბალზე სადმე ვისეულეთ. იმათის კბენისა არ გვეშინია, რადგან ჩვენს ჯაგარში და სქელ კანსა და რბილში მათი ისარი ვერ ატანს. შემოდგომაზე მინდვრის თაგვებს, ბაგაუებს, სვლიკებს, თსუნელებს და გველებს შევაქცევით სოლმე. ურძენიც ძალიან გვიყვარს, რომ აღამიანისა არ გვეშინოდეს. არც ისვისა და ბატის ჭუკებს ავარიდებდით თვალს, რომ ამ ფრთოსანთ აღამიანი თავის ახლოს არ ინახავდეს. სე-ტვის ჩამოცვიფნული ნაყოფი, სტაჟილო და ჭარხალი სომ ჩვენი გემრიელი ლუქაა. თუნდა არც გემოსა ვართ მოკლუბული და არც მადანს, მაგრამ ღორმუცულობას არა ვართ ჩვეულები. იჯრაც ცოტა გუფოფის და შესანახსადაც ბევრს არ მივდევთ. მომეტებული შრომა ამ მხრივ გვაწვევა ჩვენ, მუ მახვებს, როცა თებერვალში ან მარტის დამდეგ გვეყოლება სოლმე სამიდან სუთამდე სუსტი, ბრმა შვილები. იმათ სომ მავარ საჭმელს ვერ მიაწვდი, ამიტომ ჯერ მუშუთი და შემდეგ სულ ჭია-მატლებით უნდა გავსარდოთ. სამ—ოთს კვირაში ჩვენი შვილები უკვე იმოღენად იხრდებიან, რომ კარში მიგვევს და, აქედან დაწვებული, ისინი ეჩვევიან თავისუფალს, დამოუკიდებელ ცხოვრებას. შემოდგომაზედ ისინი გვეცლებიან და თავიანთ ბინას იკეთებენ, თუ სადმე მიტოვებული ბუნაგი ვერ იპოვენ. კიდევ ერთის წლის შემდეგ შვილები თავიანთ ოჯახსადაც კვიდებიან. მხოლოდ ჩვენი ჩვეულება ისეთია, რომ ცოლ-ქმრობა ცოტა ხნით ვიცით, შემდეგ ცალკე ცხოვრებას ვიწყებთ სოლმე და ჩვენც ისეთი განდევილება ვართ, როგორც სხვადები. მაგრამ ჩვენი უბედურება ის არის, რომ აღამიანი მანც არ ივიწყებს მტრობას და სშირად გამოინადირებს სოლმე ჩვენსად. რას გვერჩის ან რად უნდვიართ, რომ ჭკითსოთ,

ვერას გინახუხებთ, მხოლოდ მოკვდებოდა სოღმე და ლანძღვნიდა გინებით მოკვთხრის:— აი, შე დორის მსგავსო ღრუტუნაო, აი, შე დათენთილო ოთხფეხაო (ეს იმის დამახსანიათებლად, რომ ჩვენ ჩქარი სიარული არ ვიცით), შე მერალო კანმაგარა ღამის მონადირეო და სსვა.

საზღვარ კარედ თურმე ჩვენს სორცს ლამაზად შეექცევიან, ჯაგარს შოტკების საკეთებლად სმარობენ და ტუავს კიდევ თავის რიგზედ იუენებენ.

თქვენ კი რას გვერჩით, თქვე უმეცარო ცუდლუტებო, როცა დღემდე არც ჩვენი რბილი და არც ძვალი არაფერში გამოგიუენებიათ?!

ივანე ელიაშვილი.

ინდოური.

(იგავი)

ესოში ინდოურები დადიოდნენ. ერთს მეტად ამაჟად და მედიდურად ეჭირბ თავი: ვისაც გვერდით გაუვლიდა, ზურგზედ მტვერს ადენდა: იმას თავში ჩასცხებდა თავისს მაგარ ნისკარტს, ამას გვერდში უთავაზებდა, ერთს ბოლოს გამოაგლეჯდა, მეორეს ფრთას ჩამოაკიდი-ნებდა.

ვერ აიტანეს ასეთი თავგასულობა დანარჩენმა ინდოურებმა და გასწიეს ჰატრონთან საჩივლელად:

— ბატონო, — შესძახეს ერთსმივ ინდოურებმა ჰატრონს, — გვიძველე რამე, ლამის ვეკლას სულები ამოგვსუთოს აიშ უღმერთომ, დღე არ გააჩნია და ღამე — გვეცემს, გვეტყუებს, სიცოცხლეს გვიძწარებს, — ან ჩვენ უნდა ვიუვეთ ამ ესოში ან ეგაო.

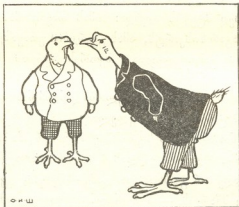
— შენ, ვი! ამათ რას ეძარტლები, თავი სიავეზედ რად დაგიდვია? — ჰკითხა ჰატრონმა მოპასუხეს.

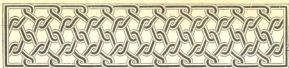
— როგორ თუ რად, — გაბუდვით მიუგო, — ამათ სიბრძევეს მოთმინებიდან გამოუვევარ: კაი სანია ჩემს თავს ვაძინე, რომ მე ამათში საკმაოდ გარჩეული ვარ: მეტის-მეტად გავლამაზდი, დაუზორბავდი, გაუსუქდი და მანც ერთი ბეწო ჰატრის ცემას ვერ ვხედავ ამათგანაო.

— ჭმ! — ჩაიცინა უღვაშეები ჰატრონმა, — სწორედ კაი დასედ გასუქებულხარ! მართალი ხარ: მაგათ შენი დაფანება არ შეუძლიათ. — ბიჭო, ჰეტრე! — მიუბრუნდა მერე მხარეულს, — ამაღამ ჩემს სიძეს ვეღვი; ეს მსუქანი ინდოური წამოაქციე და გემრიელი ვახშამი დაამზადეო.

აღ. მირიანაშვილი.

უმსუბრევული კატკატნი და კაღლი.

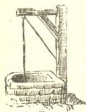

ნიერი ტოულერი ჯაჭვით იყო დაბმული. ისა ჭუარაულობდა ფერმის ჰატრონსა და მის ეზო-ეურეს. ამ ეზომივე სცხოვრობდა დაძინაურებული კატკატნი. ეს ფრინველი და ტოულერი სშირად ჭსვდებოდნენ ერთმანეთს და ძლიერაც დაძეგობდნენ. კატკატნი უოველ შემთხვევაში სცდილობდა დაძმცირებინა და დაეცინა ტოულერისათვის: სშირად სტაცებდა სორცის ნაჭრებს; როდესაც ჰატრონი ჯოხს მისცემდა სატარებლად, მაძინვე კატკატნი შეჯდებოდა ჯოხსე და აძეგარად თავისთავს ატარებინებდა ძაღლს. იძასაც კბილებით ეჭირა ჯოხი და ატარებდა მინამ დაიღლებოდა; შერე-კი ჯოხს უცბად დაბგდებდა. კატკატნი მოულოდნელად ჩამოვარდებოდა ძირს და შემინებული ევირილს მორთავდა. ძაღლი ნასიამოვნები, მსიარულად და ნიშნის მოკებით შეჭეურებდა თავის შეგობარს. ფრინველი ძლიერ აბეზრებდა თავს ძაღლსა, ძეგარამ კატკატნს არაფერს ერწოდა, თუძცა იძაზე ბეგარად ღონიერი იყო.

რეპუზები

წარმოდგენილი კ. დარაშვილის-მიერ.

ნ

ნემი მული
რა იქნება
ქმრისა.

მ, ზ

ნაცვალ
სასელი

ლ

ა.

მ-19 №-ში მოთავსებულ რეპუზის აღსნა:
ირეში.

ნაკადულის რედაქციაში და წ.-კ. საზ.

მაღაზიაში იუიდება შემდეგი წიგნები:

ფლავრეტი, ვილჰელმ და იაკობ გრიმისა, ნაკადულის რედაქციის გამოცემა, ფასი . . 30 კ.

ტომის თავ გადასავალი, თხზულება, მარკ-ტვენისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქციისა, ფასი 50 კ.

რას გვიამბობს ოთახი. თხზულება ავენარ-რიუსისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქციისა, ფასი 20 კ.

მიიღება ხელის მოწერა

1910 წლის იანვრიდან 1911 წლის იანვრამდის.

საუმაწვილო სურათებიანი ჟურნალი

ნ ა კ ა დ უ ლ ი

წელიწადი მთავსე

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი ჟურნალი „ნაკადუ-ლი“ მცირე წლოვანთათვის **12** წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მოზრდილთათვის.

ვარდა ამისა 1910 წლის ხელის-მომწერლებს პრემიად მიეცემათ:

I. მარლიის აჩრდილი, — მოთხრობა ჩარღზ დაკუნსისა სურათებით. — II. ქართული მხატვრული ასოები კუბიკაზზე.

ჟურნალს ხელმძღვანელობს უწევს სვანტებოდ არჩეული სარედაქციო კომისია.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ხუთი მანეთი. ნახევარის წლით სამი მან.

სამზღვარ გარედ: წლიურად შეიდი მანეთი. ნახევარ წლით ოთხი მან

მცირე წლოვანთათვის 24 წიგნი სამი მან. — მოზრდილთათვის 12

წიგნი სამი მან. — ხელის-მოწერა შეიძლება წლიურად და ნახევარი წლით. ფულის შემოტანა შეიძლება ხაწილ-ხაწილად.

ხელის მოწერა მიიღება:

1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსპ., ზუბალოვის სახ., № 8, ყოველ-ღღე 9 — 2 საათ., სამშაბათობით საღამოთიც.

2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სსახლის ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის-მომწერთ:

ვისაც ჟურნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციას, არა უგვიანეს ერთის თვისა.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე

გამომცემელი: თავ. პ. ი. თუმანიშვილი. ი.